

Институт за биљне и генетичке ресурсе у Садову представио је свој успешан пројекат крупног узгоја

Автор(и): гл. ас. д-р Иван Алексијев, от ИРГР в Садово

Дата: 15.06.2021 Брой: 6/2021

U Institutu za biljne genetičke resurse „K. Malkov“ održan je tradicionalni „Dan poljoprivrednika u Sadovu“. Otvorila ga je direktorka Instituta doc. dr Katya Uzundzhaliyeva; pozdravne reči uputili su zamenik ministra poljoprivrede, hrane i šumarstva Georgi Sabev, predsednik Poljoprivredne akademije prof. Martin Banov i rektor Poljoprivrednog univerziteta u Plovdivu prof. Hristina Yancheva. Forumu su prisustvovali akademici Atanas Atanasov, Vasil Sgurev i Ivan Popchev, brojni poslovni partneri, studenti, predstavnici medija i farmeri iz cele zemlje.

Na oglednom polju Instituta, gosti su upoznati sa uslovima za razvoj ozimih žitarica tokom godine. Naglašeno je da su oni izuzetno povoljni za centralnu južnu Bugarsku i da je formiranje reproduktivnih organa, kao što su dužina klasa, broj klasica i broj cvetova, blizu optimuma za svaku sortu. Ovo je preduslov za veoma dobru žetvu.

Zatim je usledila prezentacija oplemenjivanja pšenice u Sadovu. Demonstracija je započela jednom od najpopularnijih sorti – Sadovo 1. Karakterišu je stabilni prinosi tokom godina i izuzetna ekološka plastičnost rasprostranjenja. Pobeda je dugogodišnji, trajni standard za Grupu A – jake pšenice; odlikuje se visokim pokazateljima pekarskog kvaliteta i veoma dobrom otpornošću na zimu. Boryana, Fermer i Gizda su „ekonomske“ sorte; one bolje iskorišćavaju hranljive materije iz zemljišta od drugih sorti i stoga su pogodne za siromašnija zemljišta, pri nižim dozama đubrenja, kao i za organsku poljoprivredu. Boryana je veoma ujednačena, Fermer ima odlične pekarske kvalitete, a Gizda ima visoku produktivnu izbojnost. Murgavets je trenutno jedina osjasta sorta, koju karakterišu visok prinos i veliko interesovanje lovo-šumskih gazdinstava za nju. Gea 1 je jedna od najprinosnijih, niskih bugarskih sorti. Nikolay je nešto kasnija i otporna na brojne bolesti pšenice. Nikibo je visoko prinosna sorta, stvorena uz učešće Preloma, od kojeg je preuzela visok potencijal prinosa, ali je oko 10 cm niža. Karakteriše je veoma veliki klas, izvrsna otpornost na sušu, i preporučuje se za plodna zemljišta sa uravnoteženom ishranom, uzvraćajući veoma visokim prinosima. Ginra je nova sorta, stvorena nakon masovnog širenja novih rasa žute rđe, na koju je otporna. Visoko je prinosna, sa veoma velikim zrnom.

Posebna pažnja posvećena je najnovijim oplemenjivačkim dostignućima – visoko prinosnoj Naditi i kvalitetnoj Sashets. Nadita je registrovana 2018. godine i odlikuje se izvrsnom produktivnom izbojnošću, veoma dobrom tolerancijom na hladnoću i visokom hektolitarskom masom. U ogledima Izvršne agencije za ispitivanje sorti, terensku inspekciju i kontrolu semena u severnoj Bugarskoj pokazala je rezultate preko 1000 kg/ha i nadmašila standarde Avenue i Annapurna. Sashets je registrovana 2020. godine i pobedila je na konkursu za inovacije na AGRA 2020. Pripada Grupi A i kombinuje odlične pekarske kvalitete sa visokim prinosom. Predstavljena je i sorta tvrde pšenice Denitsa, koja je niska, nelegava, sa izvrsnom otpornošću na zimu i dobrim parametrima za vrstu, kao i sorta ječma Potok, koja se odlikuje visokim prinosom, veoma dobrom otpornošću na zimu i niskom normom setve.

Za ljubitelje organske poljoprivrede, demonstrirane su jedina bugarska sorta raži Milenijum, uključena u zvanični sortni list zemlje, prolećna gola zob Mina i jedna od retkih sorti ozime ljuspave zobi – Kaloyan –. U ovoj grupi je i sorta tritikalea Rožen, koja uživa široku popularnost i jedna je od najtraženijih sorti. Može se koristiti i za stočnu hranu i posebno je pogodna za mešavine sa sortama ozimog graška. Kao najpogodnija sorta za takve

mešavine, predstavljena je sorta ozimog krmnog graška Mir, koja dostiže visinu do 1,5 m i obezbeđuje do 4–5 t zelene mase po hektaru.

Institut za biljne genetičke resurse u Sadovu radi sa svim ratarskim usevima i takođe nudi široku lepezu alternativnih vrsta. I ove godine, gosti su upoznati sa razlikama između jednozrnog i dvoznog pir-pšenice, sa medonosnom biljkom facelijom, sa mogućnostima gajenja uljanog lana, sa lekovitom grahoricom, sa zanimljivim kravljim graškom, za koji je razvijena sorta Hrisi, sa kasno prolećnim sirakom; takođe se radi sa nedavno popularnim šafranom, kao i sa drugim alternativnim usevima.

Takođe je skrenuta pažnja na veliko inostrano interesovanje poslednjih godina za sorte kikirikija iz Sadova. U 2020. godini, 95% proizvedenog semena kikirikija plasirano je u Austriji, Nemačkoj, Švajcarskoj, Italiji i, po prvi put, u Portugalu i Francuskoj. Postoji i interesovanje za oplemenjivanje susama za mehanizovanu proizvodnju. Ove godine prava na jednu sortu susama prodata su u Bugarskoj, a trenutno vodimo pregovore sa francuskom kompanijom o finansiranju i kupovini nove sorte susame sa belom semenjačom.

Svim gostima data je mogućnost da posete Nacionalnu banku gena biljaka i specijalizovani botanički vrt. Na završnoj diskusiji, izneti su brojni zahtevi za kupovinu semena različitih useva.